

การสำรวจเพื่อพัฒนาแบบเรียนภาษาญี่ปุ่นให้สอดคล้องกับพฤติกรรม การเรียนรู้ผ่านสื่อออนไลน์ของนักศึกษามหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต A Survey of Japanese Textbook Development Consistent with e-Learning Behavior of Dhurakij Pundit University's Students

ปฎิยุทธ์ รัตนานนท์

หลักสูตรภาษาญี่ปุ่นธุรกิจ คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต
Patiyoot.pato@gmail.com

บทคัดย่อ

จากสถิติของสำนักงานสถิติแห่งชาติพบว่าจำนวนผู้ใช้โทรศัพท์มือถือเพื่อใช้บริการเครือข่ายอินเทอร์เน็ตในปัจจุบันมีแนวโน้มเพิ่มมากขึ้นอย่างต่อเนื่องนอกจากนี้อายุของประชากรที่เข้าใช้บริการอินเทอร์เน็ตก็เริ่มลดลง โดยเฉพาะประชากรในวัยศึกษาเล่าเรียนตั้งแต่ระดับมัธยมไปจนถึงอุดมศึกษาพบว่าจำนวนร้อยละของการใช้งานอินเทอร์เน็ตสูงมากที่สุดเมื่อเปรียบเทียบกับประชากรในวัยอื่น นอกจากนี้สำนักงานสถิติแห่งชาติยังพบว่า ปัจจุบันจำนวนผู้อ่านหนังสือของประเทศไทยในวัยเรียนกำลังลดลง เนื่องจากหันไปศึกษาหาความรู้จากสื่อออนไลน์หรืออินเทอร์เน็ตแทนที่การอ่านจากหนังสือหรือตำราเรียน

งานวิจัยชิ้นนี้มีจุดประสงค์ที่จะศึกษา พฤติกรรมการเรียนรู้ภาษาญี่ปุ่นผ่านสื่อออนไลน์ของนักศึกษาระดับปริญญาตรีของมหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต เนื่องจากในปัจจุบันการเรียนการสอนภาษาญี่ปุ่นได้กลายมาเป็นหนึ่งในวิชาภาษาต่างประเทศที่สถาบันการศึกษาทั่วไปให้ความสำคัญรองลงมาจากภาษาอังกฤษ และพฤติกรรมของคนในวัยเรียนได้เปลี่ยนไปจากเดิมที่เคยค้นหาความรู้จากหนังสือเรียนไปเป็นการเรียนรู้ด้วยตัวเองผ่านสื่อออนไลน์หลากหลายรูปแบบซึ่งสามารถใช้งานได้ตลอดเวลาและมีขอบเขตของเนื้อหาในการเรียนอย่างไร้ขีดจำกัด

งานวิจัยชิ้นนี้เก็บข้อมูลจากนักศึกษาระดับปริญญาตรีของมหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตในปี ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2558 ที่ลงเรียนภาษาญี่ปุ่นทุกรายวิชา จำนวนทั้งสิ้น 123 คน ผลการวิจัยพบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่เรียนรู้ภาษาญี่ปุ่นจากสื่อออนไลน์มากกว่าจากหนังสือ และเมื่อปรับปรุงแบบเรียนให้สอดคล้องกับพฤติกรรมการใช้งานสื่อออนไลน์ของนักศึกษาแล้วพบว่า ความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อแบบเรียนฉบับปรับปรุงแล้วส่วนใหญ่อยู่ในระดับพึงพอใจมาก

คำสำคัญ: พฤติกรรมการเรียนรู้, สื่อออนไลน์, แบบเรียนภาษาญี่ปุ่น

ABSTRACT

From the statistics of the National Statistical Office found that the number of mobile phone users to access the Internet now has more likely continued increasing. In addition, ages of people who has access to internet are reduce especially people in student age. It also showed that the percentage of internet usage is very high in high school and college level compared with another people age range. The National Statistical Office also found that the number of students who learn from

books currently reduced because they turned to learn from online media instead of books.

The purpose of this research is to study Japanese Language learning behavior through online media of undergraduate students in Dhurakij Pundit University. Nowadays, teaching Japanese language has become one of the most important second language that the general academic institutions give priority the same with English language. Also, behavior of young people who are student has changed from learn from books to learn from online media, which is available any time and scopes of content are unlimited.

These studies case collected data from 123 undergraduate students who had attended all Japanese language courses from Dhurakij Pundit University in the second semester year 2015. The research has found most students who learn Japanese language from online media more than book. However, when revised learning plan to align with student behavior when they use online, the students are very satisfactory.

Keywords: Learning behavior, E learning, Japanese text book

1) บทนำ

นับตั้งแต่ ปี พ.ศ. 2550 เป็นต้นมา โทรศัพท์มือถือหรือสมาร์ตโฟนได้เข้ามามีบทบาทในชีวิตประจำวันของผู้คนในสังคมมากขึ้นเรื่อยๆ จนกลายมาเป็นเครื่องมือพื้นฐานที่ขาดไม่ได้สำหรับการดำเนินชีวิตสำหรับคนที่อยู่ในวัยกำลังศึกษาระดับอุดมศึกษา สมาร์ตโฟนที่มีหน้าที่หลักในการเชื่อมต่อเข้าสู่ระบบอินเทอร์เน็ตเพื่อสืบค้นข้อมูล และเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้พฤติกรรมการเรียนรู้ของคนในวัยนี้เปลี่ยนแปลงไปค่อนข้างมาก จากเดิมที่ต้องพึ่งพาหนังสือกลายเป็นพึ่งพาหน้าจอโทรศัพท์ในการใช้เพื่อในการเรียนรู้ทุกศาสตร์ทุกแขนง รวมไปถึงการเรียนภาษาต่างประเทศอย่างภาษาญี่ปุ่น ไม่ว่าจะเป็นการใช้งานเพื่อค้นหาคำศัพท์ การใช้แปลความหมาย การค้นหาคำอธิบาย ไวยากรณ์ การฝึกฟังการออกเสียง วิธีการเขียนตัวอักษร หรือแม้แต่ว่าการใช้งานเพื่อฝึกทำข้อสอบในระดับความยากต่างๆ กันไป ซึ่งล้วนแล้วแต่ทำให้ผู้เรียนสามารถเข้าถึงแหล่งความรู้ที่ไร้ขอบเขตได้ตลอดเวลา ในมุมมองหนึ่งนับว่าเป็นเรื่องที่ดีที่ช่วยส่งเสริมพฤติกรรมการเรียนรู้ให้มีความสะดวกและมีความหลากหลายมากขึ้นกว่าการเรียนรู้อย่าง

จากแบบเรียนหรือตำราเพียงอย่างเดียว แต่ทว่าการเรียนรู้ผ่านสื่อออนไลน์หรืออินเทอร์เน็ตนั้นกลับมีข้อเสียสำคัญในการเรียนภาษาญี่ปุ่นอยู่ไม่น้อย เช่น คำอธิบายหลักไวยากรณ์ที่คลุมเครือ การแปลความหมายของคำศัพท์ผิดพลาด การกระจายของข้อมูล ความต่อเนื่องของบทเรียนต่างๆ ที่สื่อออนไลน์ยังขาดไป เนื่องจากขาดความรอบคอบในการตรวจทานข้อมูลก่อนนำลงเผยแพร่ในสื่อออนไลน์รูปแบบต่างๆ เช่น เว็บไซต์ บล็อก หรือแอปพลิเคชัน อันเป็นผลให้ผู้เรียนได้รับความรู้ที่คลาดเคลื่อนจากความเป็นจริง

วนิษา เรซ ผู้เชี่ยวชาญด้านสมองและการเรียนรู้ กล่าวไว้ว่าการอ่านนั้นทำให้สมองเกิดการพัฒนาได้ดีที่สุด เนื่องจากการอ่านคือการสื่อสารเป็นภาษาที่จะทำให้เกิดกระบวนการที่เป็นแบบแผน เป็นโครงสร้างที่มีระเบียบที่ทำให้สมองเกิดการพัฒนาและเรียนรู้

ทั้งนี้ทั้งนั้น ภาษาญี่ปุ่นซึ่งมีความละเอียดอ่อนทางภาษาอยู่ในระดับสูง ทั้งปริมาณของคำศัพท์และไวยากรณ์ รวมไปถึงระดับการใช้งานของภาษาระหว่างคู่สนทนา (คำยกย่อง ถ่อมตน) จึงจำเป็นต้องมีผู้เรียนจะต้องเรียนรู้จากแหล่งข้อมูลที่ถูกตัดและผ่านการคัดกรองเพื่อป้องกันความเข้าใจผิดก่อนนำไปใช้งานต่อไปในอนาคต ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยจึงมีความสนใจว่าผู้เรียนในระดับอุดมศึกษาปัจจุบันที่หันไปพึ่งพาสื่อออนไลน์ในการเรียนภาษาญี่ปุ่นมากกว่าตำราเรียน มีพฤติกรรมอย่างไรในการเข้าถึงแหล่งข้อมูลด้วยสื่อออนไลน์ และได้ นำข้อมูลที่รวบรวมได้มาพัฒนาแบบเรียนในรูปแบบหนังสือเรียนให้มีความทันสมัยสอดคล้องกับพฤติกรรมการเรียนรู้ภาษาญี่ปุ่นของนักศึกษา มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์

1.1) ความหมายของการเรียนการสอนผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต

การเรียนการสอน ผ่านเว็บเป็นการใช้เว็บในการเรียนการสอน โดยอาจใช้เว็บเพื่อนำเสนอบทเรียนในลักษณะสื่อหลายมิติของวิชาทั้งหมดตามหลักสูตร หรือใช้เพียงการเสนอข้อมูลบางอย่างเพื่อประกอบการสอนก็ได้ รวมทั้งใช้ประโยชน์จากคุณลักษณะต่างๆ ของการสื่อสารที่มีอยู่ในระบบอินเทอร์เน็ต เช่น การเขียนโต้ตอบกันทางไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ และการพูดคุยสดด้วยข้อความและเสียง มาใช้ประกอบด้วยเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด

ใจทิพย์ ณ สงขลา (2542) [1] ได้ให้ความหมายการเรียนการสอนผ่านเว็บว่า หมายถึง การผนวกคุณสมบัติ ไฮเปอร์มีเดียเข้ากับคุณสมบัติของเครือข่ายเว็บบอร์ดเว็บ เพื่อสร้างสิ่งแวดล้อมแห่งการเรียนรู้ในมิติที่ไม่มีขอบเขต จำกัดด้วยระยะทางและเวลาที่แตกต่างกันของผู้เรียน (Learning Without Boundary)

วิชุดา รัตนเพียร (2542) [2] กล่าวว่า การเรียนการสอนผ่านเว็บเป็นการนำเสนอโปรแกรม บทเรียนบนเว็บเพจ โดยนำเสนอผ่านบริการเว็บบอร์ดเว็บในเครือข่ายอินเทอร์เน็ต ซึ่งผู้ออกแบบและ สร้างโปรแกรมการเรียนการสอนผ่านเว็บจะต้องคำนึงถึงความสามารถและบริการที่หลากหลายของอินเทอร์เน็ต และนำคุณสมบัติต่างๆ เหล่านั้นมาใช้เพื่อประโยชน์ในการเรียนการสอนให้มากที่สุด

สื่อออนไลน์ผ่านอินเทอร์เน็ตในปัจจุบันนั้นมีมากมายหลากหลายรูปแบบ ไม่ว่าจะเป็นโทรศัพท์มือถือ คอมพิวเตอร์ส่วนบุคคล หรือแท็บเล็ต ซึ่งเป็นอุปกรณ์ที่สามารถเข้าถึงแหล่งข้อมูลอย่างอินเทอร์เน็ตได้อย่างสะดวกรวดเร็วและไม่จำกัดสถานที่ ดังนั้น รูปแบบการเรียนรู้จึงเพิ่ม

มากขึ้นในปริมาณมหาศาล เป็นผลให้ความสำคัญของการเรียนผ่านหนังสือเรียนถูกบั่นทอนและมองข้ามไป

1.2) ผลการสำรวจพฤติกรรมการใช้งานอินเทอร์เน็ตในประเทศไทย ประจำปี 2557

สำนักงานพัฒนาธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ (องค์การมหาชน) หรือ สพทอ. เปิดเผยผลการสำรวจพฤติกรรมผู้ใช้อินเทอร์เน็ตในประเทศไทย ปี 2557 [7] ตั้งแต่กลางเดือนเมษายน จนถึงสิ้นเดือนพฤษภาคม 2557 มีผู้ใช้งานอินเทอร์เน็ตสนใจเข้ามาตอบแบบสำรวจทั้งสิ้น 16,596 คน แบ่งออกเป็นเพศหญิง ร้อยละ 56 เพศชาย ร้อยละ 43.1 และเพศที่สาม เพียงร้อยละ 1.3 เท่านั้น โดยสามารถแบ่งภาพรวมของการสำรวจออกเป็นประเด็นต่างๆ ดังนี้

1.3) ภาพรวมของการใช้งานอินเทอร์เน็ต

จากผลการสำรวจครั้งนี้พบว่า ค่าเฉลี่ยของการใช้อินเทอร์เน็ตต่อสัปดาห์เพิ่มสูงขึ้นจากการใช้งานโดยเฉลี่ย 32.3 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ หรือประมาณ 4.6 ชั่วโมงต่อวัน ในปี 2556 เพิ่มขึ้นเป็น 50.4 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ หรือใช้เวลาประมาณ 7.2 ชั่วโมงต่อวัน หรืออาจจะกล่าวได้ว่าปัจจุบันนี้คนใช้เวลาเกือบ 1 ใน 3 ของวันเพื่อใช้งานอินเทอร์เน็ต

1.4) พฤติกรรมการอ่านหนังสือของวัยรุ่นไทยในปัจจุบัน

สำนักงานอุทยานการเรียนรู้และสำนักงานสถิติแห่งชาติได้แถลงผลสำรวจการอ่านหนังสือของประชากรในปี พ.ศ. 2556 วันที่ 22 เมษายน 2557 [3] ได้สรุปผลการสำรวจเกี่ยวกับการอ่านหนังสือของประชากรไทย ปี 2556 ออกมาดังต่อไปนี้

1. คนไทยอายุ 6 ปีขึ้นไป อ่านหนังสือร้อยละ 81.8 แม้จะเพิ่มสูงขึ้นมากเปรียบเทียบกับผลการสำรวจครั้งก่อน [4, 5] แต่ก็ยังมีผู้ไม่อ่านอยู่อีกร้อยละ 18.2 หรือคิดเป็นจำนวนสูงถึง 11.3 ล้านคน
2. ความแตกต่างของปริมาณคนอ่านหนังสือเปรียบเทียบระหว่างในเขตและนอกเขตเทศบาล ยังแตกต่างกันอย่างเห็นได้ชัดในทุกกลุ่มอายุ สะท้อนถึงปัญหาความเหลื่อมล้ำที่ยังคงมีอยู่ในสังคมไทย
3. ผลสำรวจชี้ว่าคนไทยนิยมอ่านหนังสือพิมพ์มากที่สุด แต่เวลาเฉลี่ยที่ใช้อ่านคือวันละ 37 นาที สะท้อนให้เห็นถึงพฤติกรรมกรอ่านที่เกิดขึ้นและจบลงอย่างรวดเร็ว ขาดการคิดวิเคราะห์และไตร่ตรองในเนื้อหาเท่าที่ควร
4. พบว่า อัตราการยืมคืนหนังสือจากห้องสมุด จะสูงกว่าการอ่านหนังสือที่ห้องสมุดประมาณหนึ่งเท่าตัว หมายความว่า มีการใช้บริการยืมคืนหนังสือเพื่อไปอ่านยังสถานที่อื่น เช่น บ้าน ที่ทำงาน มากกว่าการอ่านและคืนตัวอยู่ภายในห้องสมุด) หรือคิดเป็นจำนวนประมาณ 8 แสนคนเศษ ลดลงจากการสำรวจครั้งก่อนที่มีผู้อ่านหนังสือที่ห้องสมุดประชาชนประมาณ 1 ล้านคน การลดลงของปริมาณการใช้ห้องสมุดเป็นแหล่งการอ่านเช่นนี้เป็นแนวโน้มที่เกิดขึ้นทั่วโลก ซึ่งเห็นว่าพฤติกรรมการเรียนรู้ผ่านสื่อในรูปแบบหนังสือกำลังมีแนวโน้มลดน้อยลง
5. แม้ว่าการอ่านผ่านอุปกรณ์แท็บเล็ตและสมาร์ตโฟนจากการสำรวจครั้งนี้ยังมีปริมาณน้อย แต่อัตราที่เพิ่มขึ้นถึง 6 เท่าตัว จากร้อยละ 0.3 เป็นร้อยละ 1.8 เทียบกับการสำรวจครั้งก่อน [4, 5] นั้นมีนัยยะสำคัญ หากอัตราการเพิ่มนี้คงที่และร้อยละของคนอ่านหนังสือยังไม่

เปลี่ยนแปลง นั้นหมายความว่าในอีกสองปีข้างหน้าจะมีผู้อ่านผ่านอุปกรณ์โทรศัพท์เพิ่มเป็นร้อยละ 10.8 หรือมากกว่า 5 ล้านคน

6. คนไทยอายุ 6 ปีขึ้นไป ที่ไม่อ่านหนังสือ ให้เหตุผลที่ไม่อ่านว่าเป็นเพราะอ่านหนังสือไม่ออก ร้อยละ 27.5 หรือประมาณ 3.1 ล้านคน เป็นตัวเลขใกล้เคียงกับการสำรวจของหลายหน่วยงาน ส่วนเหตุผลที่ไม่ชอบหรือไม่สนใจอ่าน มีร้อยละ 18.1 หรือประมาณ 2 ล้านคน หากเจาะลึกข้อมูลลงไปในกลุ่มเยาวชนหรือวัยรุ่น (อายุระหว่าง 15-24 ปี) จะพบว่ากลุ่มวัยรุ่นที่ไม่อ่านหนังสือ มีอยู่ร้อยละ 9.9 หรือประมาณ 950,000 คน ในจำนวนนี้ไม่ชอบหรือไม่สนใจอ่านร้อยละ 26.4 หรือประมาณ 250,000 คน

2) วัตถุประสงค์งานวิจัย

1. เพื่อพัฒนาและปรับปรุงแบบเรียนภาษาญี่ปุ่นเบื้องต้นให้สอดคล้องกับพฤติกรรมการเรียนรู้ผ่านสื่อออนไลน์ของนักศึกษาในมหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต

2. เพื่อสำรวจความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อแบบเรียนภาษาญี่ปุ่นหลังจากที่ได้รับการพัฒนาปรับปรุงแล้ว

3) วิธีดำเนินงานวิจัย

3.1) การเลือกกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในงานวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักศึกษาคณะศิลปศาสตรฯ หลักสูตรภาษาญี่ปุ่นธุรกิจ 4 ชั้นปี ช่วงอายุตั้งแต่ 17-25 ปี จำนวน 77 คน และคณะกรรมการที่เกี่ยวข้องการโรงแรม 46 คน

3.2) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลแบ่งเป็นสองช่วงคือ ช่วงที่ 1 เก็บข้อมูลด้านพฤติกรรมกรรมการเรียนรู้ภาษาญี่ปุ่นผ่านสื่อออนไลน์ แบ่งเป็น

1. แบบสอบถามตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม
2. แบบสอบถามเกี่ยวกับหนังสือเรียนมีนะ โนะนิฮงโกะ
3. แบบสอบถามเกี่ยวกับพฤติกรรมกรรมการเรียนรู้ภาษาญี่ปุ่นผ่านสื่อออนไลน์

เมื่อได้ข้อมูลจากแบบสอบถามครั้งที่หนึ่งแล้วจึงนำข้อมูลมาวิเคราะห์เชิงลึก เพื่อนำข้อมูลมาใช้ในการพัฒนาแบบเรียนภาษาญี่ปุ่น

ช่วงที่ 2 เก็บข้อมูลด้านความพึงพอใจเกี่ยวกับหนังสือเรียนที่ได้พัฒนาแล้ว จากการทดลองใช้งานจริง

1. แบบสอบถามเกี่ยวกับหนังสือเรียนที่ได้รับการพัฒนาให้สอดคล้องกับพฤติกรรมกรรมการเรียนรู้ภาษาญี่ปุ่นผ่านสื่อออนไลน์ของนักศึกษา

ตารางที่ 1: ตัวอย่างแบบสอบถามเกี่ยวกับหนังสือเรียนภาษาญี่ปุ่น มีนะ โนะนิฮงโกะ

คำถาม	ระดับความคิดเห็น		
	ดีอยู่แล้ว	ควรปรับปรุง	ข้อเสนอแนะ
1. ปริมาณเนื้อหาในแต่ละบทมีความเหมาะสม			
2. คำศัพท์มีความทันสมัยน่าสนใจ			
3. จำนวนคำศัพท์มีความทันสมัยน่าสนใจ			
4. ประโยคตัวอย่างมีความทันสมัยน่าสนใจ			
5. ตัวอย่างบทสนทนา มีความทันสมัยน่าสนใจ			
6. คำอธิบายหลักไวยากรณ์ มีความชัดเจน เข้าใจง่าย			
7. เนื้อหาของบทเรียนมีความต่อเนื่องและสัมพันธ์กัน			

ตารางที่ 2: ตัวอย่างแบบสอบถามเกี่ยวกับพฤติกรรมกรรมการเรียนรู้ภาษาญี่ปุ่นผ่านสื่อออนไลน์

คำถาม	ระดับความถี่				
	5	4	3	2	1
1. น.ศ.ใช้สื่อออนไลน์ในการหาความหมายของคำศัพท์					
2. น.ศ.ใช้สื่อออนไลน์ในการศึกษาหลักไวยากรณ์					
3. น.ศ.ใช้สื่อออนไลน์ในการศึกษาวิธีเขียนตัวอักษรคันจิ					
4. น.ศ.ใช้สื่อออนไลน์ในการศึกษาวัฒนธรรมประเพณีของประเทศญี่ปุ่น					
5. น.ศ.ใช้สื่อออนไลน์ในการฝึกฝนทักษะภาษาญี่ปุ่นด้านการฟัง					
6. น.ศ.ใช้สื่อออนไลน์ในการฝึกฝนทักษะภาษาญี่ปุ่นด้านการพูด					
7. น.ศ.ใช้สื่อออนไลน์ในการฝึกฝนทักษะภาษาญี่ปุ่นด้านการอ่าน					
8. น.ศ.ใช้สื่อออนไลน์ในการฝึกฝนทักษะภาษาญี่ปุ่นด้านการฝึกทำข้อสอบภาษาญี่ปุ่น					
9. น.ศ.ใช้สื่อออนไลน์ในการฝึกฝนทักษะการโต้ตอบเป็นภาษาญี่ปุ่น					

ตารางที่ 3 : ตัวอย่างแบบสอบถามด้านความพึงพอใจต่อแบบเรียนภาษาญี่ปุ่นที่ได้รับการพัฒนาให้สอดคล้องกับพฤติกรรมการเรียนรู้ผ่านสื่อออนไลน์ของนักศึกษา

คำถาม	ระดับความพึงพอใจ				
	5	4	3	2	1
1. ปริมาณเนื้อหาในแต่ละบทมีความเหมาะสม					
2. คำศัพท์มีความทันสมัยน่าสนใจ					
3. จำนวนคำศัพท์ที่มีความทันสมัยน่าสนใจ					
4. ประโยคตัวอย่างมีความทันสมัยน่าสนใจ					
5. ตัวอย่างบทสนทนาที่มีความทันสมัยน่าสนใจ					
6. คำอธิบายหลักไวยากรณ์มีความชัดเจน เข้าใจง่าย					
7. เนื้อหาของบทเรียนมีความต่อเนื่องและสัมพันธ์กัน					

4) ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย

1. ศึกษาข้อมูลและเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
2. สร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล
3. ทำการเก็บข้อมูลกับกลุ่มประชากรซึ่งเป็นนักศึกษาจำนวนทั้งสิ้น 104 คน
4. วิเคราะห์ข้อมูลโดย ค่าสถิติร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าความแปรปรวนทางเดียว (F-test oneway anova)

5) การวิเคราะห์ข้อมูล

1. แบบสอบถามข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ใช้การวิเคราะห์การแจกแจงความถี่และค่าร้อยละ
2. การหาความสัมพันธ์ระหว่างสองตัวแปร
3. วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างประเภทของนิเมชัน และมังงะกับโดยใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (oneway anova) ทดสอบความมีนัยสำคัญความแตกต่างระหว่างตัวแปรที่มากกว่าสองกลุ่ม ด้วยค่าสถิติทดสอบ F-test
4. วิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพจากข้อเสนอแนะต่างๆ เพื่อปรับปรุงแบบเรียนให้มีความทันสมัยและสอดคล้องกับพฤติกรรมการเรียนรู้ผ่านสื่อออนไลน์ของนักศึกษา โดยใช้ทฤษฎีคุณลักษณะของแบบเรียนที่ดีของ Khalid Mahmood และ George J. Mouly มาประยุกต์

6) ผลการวิจัย

6.1) ความคิดเห็นเกี่ยวกับการใช้งานสื่อออนไลน์เพื่อเรียนรู้ภาษาญี่ปุ่น

ตารางที่ 4: ร้อยละของจำนวนนักศึกษาที่แสดงความคิดเห็นในการใช้สื่อออนไลน์เพื่อเรียนรู้ภาษาญี่ปุ่น

พฤติกรรมการใช้งานสื่อออนไลน์เพื่อการเรียนรู้ภาษาญี่ปุ่น	MEAN ($\bar{X}$)	ระดับความถี่
1. เพื่อค้นหาความหมายของคำศัพท์ภาษาญี่ปุ่น	4.61	มากที่สุด
2. เพื่อศึกษาหลักไวยากรณ์	3.85	มาก
3. เพื่อศึกษาวิธีเขียนตัวอักษรคันจิ	3.88	มาก
4. เพื่อศึกษาวัฒนธรรมประเพณีของประเทศญี่ปุ่น	4.00	มาก
5. เพื่อฝึกฝนทักษะการฟังภาษาญี่ปุ่น	4.08	มาก
6. เพื่อฝึกฝนทักษะการอ่านภาษาญี่ปุ่น	3.83	มาก
7. เพื่อฝึกฝนทักษะวิธีการออกเสียง	3.78	มาก
8. เพื่อฝึกฝนทักษะการทำข้อสอบภาษาญี่ปุ่น	3.74	ปานกลาง
9. เพื่อฝึกฝนทักษะการโต้ตอบเป็นภาษาญี่ปุ่น	3.36	ปานกลาง
รวม	3.87	มาก

6.2) ความคิดเห็นเกี่ยวกับการปรับปรุงแบบเรียนภาษาญี่ปุ่นมินนะโนะฮิโงโกะ

ตารางที่ 5: ร้อยละของจำนวนนักศึกษาที่แสดงความคิดเห็นในการปรับปรุงแบบเรียน

คำถาม	ร้อยละของระดับความคิดเห็น	
	ดีอยู่แล้ว	ควรปรับปรุง
1. หน้าปกหนังสือเรียนมีความทันสมัย	48	52
2. ลำดับการนำเสนอเนื้อหาที่มีความเหมาะสม	78	22
3. จำนวนของหนังสือมีความเหมาะสม	70	30
4. ขนาดตัวอักษรภาษาญี่ปุ่นมีความเหมาะสม	53	47
5. ขนาดตัวอักษรภาษาไทยมีความเหมาะสม	53	47
6. รูปแบบตัวอักษรภาษาญี่ปุ่นมีความเหมาะสม	39	61
7. รูปแบบตัวอักษรภาษาไทยมีความเหมาะสม	52	48
8. จำนวนรูปภาพช่วยสื่อความหมายมีความเหมาะสม	41	59
9. รูปแบบของภาพประกอบช่วยกระตุ้นความสนใจของแบบเรียน	39	61
10. จำนวนบรรทัดในแต่ละหน้ามีความเหมาะสม	81	19
11. ประโยคตัวอย่างมีความทันสมัย	47	53

ตารางที่ 5: ร้อยละของจำนวนนักศึกษาที่แสดงความคิดเห็นในการปรับปรุงแบบเรียน (ต่อ)

คำถาม	ร้อยละของระดับความคิดเห็น	
	ดีอยู่แล้ว	ควรปรับปรุง
12. ตัวอย่างบทสนทนาที่มีความทันสมัย	46	54
13. แบบฝึกหัดมีความทันสมัย	33	67

6.3) การสำรวจเกี่ยวกับพฤติกรรมการเรียนรู้ภาษาญี่ปุ่นผ่านสื่อออนไลน์ของนักศึกษา [6]

พบข้อเท็จจริงว่า วัตถุประสงค์หลักของการใช้งานสื่อออนไลน์ประเภทต่างๆ ของนักศึกษา คือ การใช้เพื่อค้นหาความหมายของคำศัพท์มาเป็นอันดับแรก และมีการใช้งานเพื่อเรียนฝึกฝนทักษะการโต้ตอบเป็นภาษาญี่ปุ่นในระดับน้อยที่สุด ซึ่งนักศึกษาไม่ว่าจะเรียนอยู่ชั้นปีใด หรือเรียนอยู่คณะใดก็ตาม ปริมาณการใช้งานสื่อออนไลน์เพื่อค้นหาความหมายของคำศัพท์ก็อยู่ในลำดับสูงที่สุดไม่ต่างกัน เห็นได้ว่าสัดส่วนการเรียนรู้ผ่านสื่อออนไลน์ของนักศึกษาโดยรวมนั้น มีพฤติกรรมที่ให้ความสำคัญกับคำศัพท์เป็นหลัก โดยใช้งานสื่อออนไลน์ในรูปแบบของพจนานุกรมไฟฟ้าที่สามารถสืบค้นคำศัพท์ได้อย่างรวดเร็วเท่านั้น อันเป็นข้อเสียหนึ่งของการเรียนผ่านสื่อออนไลน์ เนื่องจากการใช้งานในรูปแบบของการสืบค้นความหมายในพจนานุกรมออนไลน์ การเรียนรู้คำศัพท์ใหม่ๆ นั้นจะขาดคำอธิบายและขอบเขตในการเรียนรู้ที่เหมาะสมการจำกัดหรือเชื่อมโยงคำศัพท์ในหมวดหมู่เดียวกันจึงไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร ซึ่งต่างจากแบบเรียนที่เป็นหนังสือที่จะสามารถแบ่งขอบเขตของการเรียนรู้คำศัพท์ออกเป็นหมวดต่างๆ ที่ชัดเจนและเป็นลำดับขั้นมากกว่า นอกจากนี้ การใช้งานพจนานุกรมออนไลน์หรือแอปพลิเคชันแปลความหมายต่างๆ เมื่อทำการสำรวจช่องทางออนไลน์เหล่านั้นแล้วจะพบว่า สื่อจำนวนไม่น้อยขาดการอธิบายตัวอย่างวิธีใช้คำศัพท์รวมไปถึงการให้ความหมายผิดไปจากความเป็นจริงซึ่งเป็นข้อเสียอย่างใหญ่หลวงของสื่อออนไลน์ในปัจจุบัน ดังนั้นแล้ว แบบเรียนในลักษณะหนังสือที่พัฒนาให้สอดคล้องกับพฤติกรรมการเรียนรู้ผ่านสื่อออนไลน์ของนักศึกษาในยุคปัจจุบัน นอกจากจะเป็นแหล่งข้อมูลที่เชื่อถือได้แล้ว ควรเชื่อมโยงเข้ากับสื่อออนไลน์ เพื่อทำหน้าที่แนะนำและชี้แนะวิธีการใช้งานสื่อดิจิทัลต่างๆ ให้ถูกต้องและเหมาะสมอีกด้วย

ผลการทดสอบด้วยค่าสถิติ F-Test โดยวิธีวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One-Way ANOVA) พบว่าชั้นปีที่ศึกษาของนักศึกษาที่แตกต่างกันมีเหตุผลในการเลือกใช้สื่อออนไลน์แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในด้านการฝึกฝนวิธีการออกเสียงภาษาญี่ปุ่นผ่านสื่อออนไลน์ โดยเมื่ออยู่ชั้นปีที่สูงขึ้น นักศึกษาจะหันมาใช้สื่อออนไลน์ในการฟังเสียงภาษาญี่ปุ่นมากขึ้นตามลำดับไม่ว่าจะผ่านการดูการ์ตูน การฟังเพลง หรือการชมภาพยนตร์ออนไลน์ก็ตาม

ด้านการใช้สื่อในการเรียนรู้กับวัตถุประสงค์ ผลการวิเคราะห์การแปรปรวนพบว่ามีความแตกต่างกัน โดยที่นักศึกษาจะใช้งานสื่อออนไลน์ เพื่อศึกษาภาษาญี่ปุ่นด้านต่างๆ มากกว่าการเรียนผ่านสื่อแบบของหนังสือ ได้แก่ด้านต่างๆ คือ ด้านการเรียนรู้หลักไวยากรณ์

ด้านวิธีการเขียนตัวอักษรคันจิ ด้านการฝึกฝนทักษะการอ่าน และด้านการฝึกฝนการทำข้อสอบภาษาญี่ปุ่น

6.4) ผลการสำรวจความพึงพอใจต่อแบบเรียนภาษาญี่ปุ่นที่ปรับปรุงให้สอดคล้องกับพฤติกรรมการเรียนรู้ผ่านสื่อออนไลน์ของนักศึกษา มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์

จากผลการสำรวจโดยให้นักศึกษาได้ทดลองใช้งานแบบเรียนที่ทำการปรับปรุงแล้ว โดยใช้ชื่อแบบเรียนว่า DPU No Nihongo (ดีพียู โนะ นิฮงโกะ) พบว่าค่าเฉลี่ยความพึงพอใจโดยรวมอยู่ที่ 4.15 หมายถึงมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ มีการปรับปรุงแบบเรียนจากต้นฉบับเดิมชื่อ Minna No Nihongo (มินนะ โนะ นิฮงโกะ) ทั้งสิ้น 13 หัวข้อตามตารางที่ 5 หัวข้อ เพื่อให้สอดคล้องกับพฤติกรรมการเรียนรู้ภาษาญี่ปุ่นของนักศึกษามากที่สุด โดยมีผลการสำรวจทั้งสิ้น 26 หัวข้อเรียงตามลำดับความพึงพอใจเป็นดังต่อไปนี้

ตารางที่ 6: ระดับความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อแบบเรียนที่ได้รับการพัฒนาให้สอดคล้องกับพฤติกรรมการเรียนรู้

หัวข้อการพัฒนาแบบเรียนเพื่อให้สอดคล้องกับพฤติกรรมการเรียนรู้ภาษาญี่ปุ่นของนักศึกษา	MEAN ($\bar{X}$)
1. รูปแบบของตัวอักษร (FRONT) ภาษาไทย	4.36
2. ตัวอย่างบทสนทนาสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้	4.36
3. แบบเรียนนี้กระตุ้นให้นักศึกษามีความสนใจในการอ่านภาษาญี่ปุ่นมากขึ้น	4.34
4. ไวยากรณ์สามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้	4.33
5. มีการเชื่อมโยงกับสื่อออนไลน์	4.31
6. รูปแบบของตัวอักษร (FRONT) ภาษาญี่ปุ่น	4.31
7. ขนาดของตัวอักษรภาษาญี่ปุ่น	4.30
8. ความน่าสนใจของรูปภาพ	4.25
9. ขนาดของตัวอักษรภาษาไทย	4.25
10. จำนวนรูปภาพที่ช่วยสื่อความหมาย	4.23
11. ตัวอย่างบทสนทนาที่มีความทันสมัย	4.17
12. แบบฝึกหัดกระตุ้นให้ผู้เรียนได้ฝึกฝนทักษะด้านต่างๆ อย่างเพียงพอ	4.17
13. ประโยคตัวอย่างมีความทันสมัย	4.16
14. คำอธิบายไวยากรณ์เป็นภาษาไทยมีความชัดเจน กระชับ และเข้าใจง่าย	4.16
15. จำนวนไวยากรณ์ในแต่ละบทมีความเหมาะสม	4.15
16. คำศัพท์มีความทันสมัย	4.14
17. แบบฝึกหัดมีความน่าสนใจ	4.0
18. ลำดับการนำเสนอ	4.07
19. จำนวนบรรทัดในแต่ละหน้า	4.06
20. ขนาดของหนังสือ	4.04
21. ระยะห่างระหว่างบรรทัด	4.04
22. ปริมาณเนื้อหาในแต่ละบท	4.03
23. จำนวนประโยคตัวอย่าง	3.98
24. จำนวนของแบบฝึกหัด	3.93
25. รูปแบบของแบบฝึกหัด	3.93
26. หน้าปกหนังสือ	3.88
รวม	4.15

ผลการสำรวจความพึงพอใจพบว่า หัวข้อการพัฒนาแบบเรียนที่นักศึกษาให้ความพึงพอใจมากที่สุดสามอันดับแรกคือ

1. รูปแบบของตัวหนังสือหรือ Font ภาษาไทย มีค่าเฉลี่ยความพึงพอใจอยู่ที่ 4.36

2. ตัวอย่างบทสนทนาสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ มีค่าเฉลี่ยความพึงพอใจอยู่ที่ 4.36

3. แบบเรียนสามารถกระตุ้นให้นักศึกษามีความสนใจในการอ่านภาษาญี่ปุ่นมากขึ้น มีค่าเฉลี่ยความพึงพอใจอยู่ที่ 4.34

นอกจากนี้ การเชื่อมโยงแบบเรียนหนังสือเข้าสู่สื่อออนไลน์ยังได้รับความพึงพอใจอยู่ในลำดับที่ 5 แสดงให้เห็นว่าการเรียนรู้ภาษาญี่ปุ่นสำหรับนักศึกษาในปัจจุบันให้ความสนใจการกับค้นคว้าข้อมูลจากสื่อออนไลน์เป็นอย่างมาก

7) ข้อเสนอแนะ

7.1) การพัฒนาแบบเรียนในด้านเนื้อหา

ความทันสมัยของประโยคตัวอย่างและบทสนทนา ถึงแม้ว่าข้อจำกัดของหนังสือจะอยู่ที่ความทันสมัยที่ไม่สามารถปรับปรุงข้อมูลได้ตลอดเวลาเหมือนอย่างสื่อออนไลน์ จึงจำเป็นต้องสรรหาเนื้อหาและนำข้อมูลของเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นจริงและอยู่ในกระแสสังคมมาใช้ในตัวอย่าง เพื่อกระตุ้นให้เกิดความน่าสนใจและง่ายต่อการเชื่อมโยงและจดจำของผู้อ่านมากที่สุด งานวิจัยชิ้นนี้พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามจำนวนกว่าร้อยละ 66.67 ต้องการเห็นความทันสมัยของประโยค และบทสนทนา ทั้งนี้ ประโยคตัวอย่างและบทสนทนาต่าง ๆ ของแบบเรียนจำเป็นต้องยิ่งที่จะต้องวางอยู่บนพื้นฐานสำคัญที่ว่า ผู้อ่านมีประสบการณ์อยู่ในขอบเขตใด ดังนั้นประโยคตัวอย่างของหนังสือเรียนที่มุ่งเน้นให้ความรู้แก่ผู้อ่านที่เป็นวัยรุ่นช่วงอายุ 17-22 ปี ควรมีเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับสิ่งต่อไปนี้ ได้แก่ หนึ่งด้านความบันเทิง เช่น เกม การ์ตูน เพลง ภาพยนตร์ ดารา นักร้อง สองด้านชีวิตในมหาวิทยาลัย เช่น การลงทะเบียนเรียน การคบเพื่อน การเข้าชมรม เป็นต้น สามด้านชีวิตในหอพัก เช่น การย้ายเข้า ย้ายออก การทิ้งขยะ การซักผ้า การแก้ปัญหาไฟฟ้า น้ำประปา เป็นต้น และสี่ด้านประเด็นอันเป็นที่วิพากษ์วิจารณ์ในสังคม เช่น ข่าวทางสื่อโซเชียล เป็นต้น การใช้เนื้อหาที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับตัวผู้อ่านเป็นฐานในการแต่งประโยคตัวอย่างจะเชื่อมโยงให้ผู้อ่านสามารถจดจำเนื้อหา ทั้งคำศัพท์และไวยากรณ์ได้รวดเร็วกว่าเรื่องที่ไร้ประสบการณ์ เนื่องจากเมื่อประสบเหตุการณ์จริงสมองจะเชื่อมโยงเรื่องราวต่างๆ เข้ากับประโยคตัวอย่างที่เป็นภาษาญี่ปุ่นในแบบเรียนโดยอัตโนมัติ

7.2) การแนะนำสื่อออนไลน์เพื่อใช้ในการเรียนรู้

ผู้วิจัยเห็นว่าหนังสือเรียนในปัจจุบันนอกจากจะให้ความรู้ทางวิชาการแล้ว จำเป็นต้องทำหน้าที่ช่วยคัดกรองแหล่งข้อมูลต่างๆ ให้กับผู้เรียนด้วย โดยแนะนำและอธิบายสื่อออนไลน์ช่องทางต่างๆ เช่น แอปพลิเคชันหรือเว็บไซต์ใดที่มีความถูกต้อง เชื่อถือได้ โดยระบุเอาไว้ในหน้าหนังสือส่วนต่างๆ ในที่นี้ แบบเรียนที่ผ่านการปรับปรุงแล้วได้สอดแทรกมุมแนะนำแอปพลิเคชันพจนานุกรม เว็บไซต์รวบรวมคำศัพท์ภาษาญี่ปุ่น รวมไปถึงช่องทางฝึกฝนภาษาญี่ปุ่นในทักษะด้านต่างๆ ได้แก่ การพูด การฟัง การอ่าน และการเขียน ซึ่งมีการ

แนะนำวิธีเข้าถึงและวิธีการใช้งานกำกับเอาไว้ในส่วนต่างๆ ของหน้าหนังสือ ทั้งนี้เพื่อป้องกันความเข้าใจผิดด้านเนื้อหาและเพื่อให้สอดคล้องกับพฤติกรรมการใช้งานสื่อออนไลน์ของนักศึกษา

8) สรุป

แบบเรียนภาษาญี่ปุ่นที่เหมาะสมกับรูปแบบการเรียนรู้ของนักศึกษาไทยในยุคปัจจุบันที่พฤติกรรมการอ่านหันไปพึ่งสื่อออนไลน์เป็นหลักนั้น จำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องให้ความสำคัญกับเนื้อหาและวิธีการนำเสนอ โดยเนื้อหาต้องสัมพันธ์กับวิถีชีวิตประจำวันของตัวนักศึกษา และสามารถนำคำศัพท์และรูปไวยากรณ์ไปใช้งานได้ทันที เช่น คำทักทายภาษาญี่ปุ่นในระดับภาษาพูดของคนวัยต่างๆ โดยเฉพาะวัยเดียวกับนักศึกษา ซึ่งจะทำให้ช่วยดึงดูดความสนใจผู้อ่านได้และสอดคล้องกับบริบททางสื่อออนไลน์เนื่องจากภาษาที่ปรากฏให้เห็นในสื่อดิจิทัลปัจจุบันส่วนใหญ่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็วและหดสั้นลงเรื่อยๆ เนื้อหาในแบบเรียนจึงต้องปรับเปลี่ยนให้สอดคล้องตามไปด้วย นอกจากนี้ จำเป็นต้องสอดแทรกการเข้าถึงสื่ออย่างออฟไลน์เช่นบทโทรทัศน์มือถือเอาไว้ในแบบเรียน เพื่อให้ผู้อ่านสลับไปใช้ทักษะด้านการฟังและการใช้งานจริงจากสื่อดังกล่าวที่สามารถเรียนรู้ได้มากกว่าการอ่านหนังสือตามปกติ เนื่องด้วยพฤติกรรมของผู้อ่านวัยอุดมศึกษายึดติดอยู่กับโทรศัพท์มือถือเป็นหลักดังนั้น จึงต้องแนะนำสื่อที่สามารถใช้เรียนรู้ภาษาญี่ปุ่นได้จริงและมีความถูกต้องเอาไว้ในแบบเรียน เพื่อให้กระตุ้นผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ที่ครอบคลุมทักษะในด้านอื่นๆ ไปพร้อมๆ กับการศึกษาจากแบบเรียน

กิตติกรรมประกาศ

บทความวิจัยนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยความกรุณาจากศูนย์บริการวิจัย มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์ โดยได้ให้คำเสนอแนะ แนวคิด ตลอดจนแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ มาโดยตลอด จนบทความวิจัยนี้เสร็จสมบูรณ์ ผู้วิจัยจึงขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูง

ขอขอบพระคุณ ผศ.ดร.สมพร โกมารทิตต์และดร.ธัญธัช วิภัติภูมิประเทศ ที่คอยให้คำปรึกษาและชี้แนะเกี่ยวกับแนวทางการเขียนบทความ

สุดท้ายขอขอบคุณกลุ่มนักศึกษามหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์ทุกคนที่ให้ความร่วมมือในการทำแบบสอบถามเพื่อเก็บข้อมูลจนทำให้งานวิจัยชิ้นนี้สำเร็จได้ด้วยดี

เอกสารอ้างอิง

- [1] ใจทิพย์ ณ สงขลา, "การสอนผ่านเครือข่ายเว็บบอร์ดเว็บ," *วารสารครุศาสตร์*, ปีที่ 27, ฉบับที่ 3, หน้า 18-28, 2542.
- [2] วิชุดา รตนเพียร, "การเรียนการสอนผ่านเว็บ ทางเลือกใหม่ของเทคโนโลยีการศึกษาไทย," *วารสารครุศาสตร์*, ปีที่ 27, ฉบับที่ 3, หน้า 29-35, 2542
- [3] คณะเศรษฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และ ศูนย์วิจัยเพื่อพัฒนาสังคมและธุรกิจ, *รายงานผลการวิจัย เรื่อง การศึกษาพฤติกรรมการอ่านและซื้อหนังสือของคนไทย*, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย: กรุงเทพฯ, 2558.
- [4] ชนเดติ สยนาทนทร์, "พฤติกรรมและปัญหาการใช้อินเทอร์เน็ตของนักศึกษาระดับปริญญาตรี," *วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต (วิชาการอุดมศึกษา)*, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, กรุงเทพฯ, 2555.

- [5] พิจิตรา สิริศรีสัมพันธ์, "ทัศนะที่มีต่อการเรียนการสอนผ่านคอมพิวเตอร์บนเครือข่ายคอมพิวเตอร์ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยมหิดล," วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต (วิชาการอุดมศึกษา), มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, กรุงเทพฯ, 2547.
- [6] ยุพกา กุชีมา, กนกพร นุ่มทอง, และ สร้อยสุดา ณ ระนอง, "ความนิยมในการเรียนภาษาญี่ปุ่นและภาษาจีน ของนิสิตมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์: แรงจูงใจแตกต่างกันอย่างไร," วารสารญี่ปุ่นศึกษา, ปีที่ 30, ฉบับที่ 1, หน้า 27-40, 2013.
- [7] "สำรวจการมี การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในครัวเรือน." สำนักงานสถิติแห่งชาติ, [ออนไลน์]. แหล่งที่มา: <http://service.nso.go.th/nso/web/survey/surtec5-1-3.html>. [เข้าถึงเมื่อ: 14-ก.พ.-2558].